

Offentligt brugerrådsmøde 27. sept. 2012
Skærum Mølle

- **Velkomst ved Thomas Borup Svendsen**

TBS bød de ca. 80 deltagere velkomne til det offentlige brugerrådsmøde.

Bjarne From blev med applaus udpeget som ordstyrer.

TBS beskrev det forestående arbejde med udarbejdelse af en ny driftsplan for den sydlige del af arealforvaltningsenheden.

En driftsplan afstikker for en 15 års periode de overordnede vilkår for den daglige drift, og den er således miljøministerens bemyndigelse til arealforvaltningens dispositioner.

Naturstyrelsens arealdrift skal opfylde en række samfundsmæssige mål af både national og lokal karakter. Det er derfor vigtigt, at driftsplanerne udarbejdes i samarbejde med det omgivende samfund i form af lokale myndigheder, organisationer og andre brugere og interessenter. Især vil brugerrådet have en central rolle i processen med udarbejdelse af en ny driftsplan.

- **Orientering om driftsplanarbejde ved Malene Qvistgaard**

Malene Qvistgaard er ansat i NST som projektleder med ansvar for udarbejdelse af to nye driftsplaner. Det drejer sig om driftsplan på naturforvaltningsenheden Midtjylland samt for den sydlige del af naturforvaltningsenheden Vestjylland.

(Maqvi) Naturstyrelsen Vestjylland skal i det kommende år udarbejde en ny driftsplan for enhedens sydlige arealer. Det vil sige de arealer, der er beliggende syd for en linje gående mellem Torsminde og Holstebro.

Man kan på NST hjemmesiden læse mere om driftsplaner:

<http://www.naturstyrelsen.dk/NR/exeres/33126DDD-9351-4393-8B67-FF49BC81AAD8.htm>

Planerne gælder for 15 år ad gangen med en planlagt revision en til to gange i perioden.

En driftsplan indeholder blandt andet:

En beskrivelse af den overordnede målsætning for arealdriften

Beskrivelser og målsætninger for de enkelte skov- og naturområder

En plan for skovdriften

En plan for, hvordan naturarealer skal plejes

En plan for landskabets udvikling

En plan for friluftsliv

En plan for pleje af fortidsminder og kulturspor

Processen med planen er i den indledende fase. Vi er ved at lave status for den hidtidige drift. Naturstyrelsen lægger i processen stor vægt på borgerinddragelse.

Dette sker ud fra ønsket om dels at tilvejebringe så meget viden som muligt om arealerne, dels at klarlægge brugernes ønsker til driften. Naturstyrelsen ønsker allerede nu, i den indledende fase, at indkalde brugernes viden og ønsker, således at denne viden kan indarbejdes fra starten.

Der er derfor flere muligheder for at bidrage til projektet. Første spadestik til borgerinddragelse tages ved det offentlige brugerrådsmøde. Brugerrådet vil desuden løbende blive inddraget i projektet, og senere i forløbet kommer en egentlig offentlig høringsproces af planen.

- **Orientering om zoneringskonceptet for friluftsliv på Naturstyrelsens arealer ved Malene Qvistgaard**

MAQUI præsenterede det forslag til zoneringskoncept som Naturstyrelsen har udarbejdet. Planlægning for friluftsliv er et nyt, tiltrængt kerneelement i de kommende driftsplaner. Zoneringskonceptet har været i høring i juni-september 2012. Konkrete udlægninger afprøves i driftsplanen for Naturstyrelsen Blåvandshug med høring i juni-september 2012. De indkomne høringforslag er under behandling.

Formålet med friluftszonering er:

- at skabe plads til både natur og mennesker og deres forskellige aktiviteter ved at udlægge en Friluftszonering
- at fokusere Naturstyrelsens investering i friluftsliv
- at modernisere og erstatte B-skovbegrebet gennem en ny overordnet styring af organiserede aktiviteter
- At støtte den daglige drift og forvaltning på Naturstyrelsens enheder
- At synliggøre forvaltningsgrundlaget

Hvad friluftszonering **IKKE** er:

- En reservatoprettelse
- En begrænsning af adgangen til arealerne – hverken permanent eller midlertidigt
- eller lignende bindende udpegning. Til dette formål benyttes andet værktøj

Konceptet indeholder tre zoner:

- Stillezonen - Stillezonen er der, hvor Naturstyrelsen særligt understøtter den stille naturoplevelse. Her gives der som udgangspunkt ikke tilladelser til store arrangementer.
- Facilitetszonen - Er der hvor Naturstyrelsen prioriterer mulige investeringer i arealindretningen indenfor friluftsliv højt.
- Friluftszonen - Friluftszonen er som udgangspunkt lige så egnet til friluftsliv som facilitetszonen, men er anden prioritet i forhold til investering i friluftsliv.

Skematisk sammenfatning af zonerne:

	Store arrangementer	Faciliteter	Kriterier for udlægning
Stillezone	Som udgangspunkt gives der ikke tilladelse undtagen til stille arrangementer.	Ingen faciliteter undtagen "stille"-understøttende faciliteter f.eks. fugletårn	Mulighed for oplevelsen af uberørthed og vild natur
Facilitetszone (1-100 ha)	Efter konkret vurdering som hidtil.	Mulige investeringer og vedligehold prioriteres her	Bygge på eksisterende brug eller oplagt potentiale

Friluftszone	Efter konkret vurdering som hidtil.	Kun ruter prioriteres og vedligeholdes. Øvrigt udfases over tid.	Mindre benyttet til facilitetskrævende friluftsliv.
---------------------	-------------------------------------	--	---

Friluftszoneringen er en del af den plan for friluftsliv, der indgår i den kommende driftsplan.

Deltagerne til det offentlige brugerrådsmøde fik nu lejlighed til at opsøge 7 forskellige caféborde med følgende emner med relevans for driftsplanarbejdet: skovdyrkning, friluftsliv, jagt- og vildtforvaltning, kulturhistorie, landskab, naturpleje og naturvejledning. Ved hvert bord var der en cafévært, som havde til opgave at registrere og koordinere deltagerens indlæg.

Følgende vigtige stikord og bemærkninger blev noteret ved cafébordene:

Skovdyrkning (bordvært N. Pedersen)

- Husk biodiversitet i skov, insekter og bier
- Introducere løvtræ hurtigst muligt
- Bekæmpelse af Serotina
- Vigtigt med vådområder

Friluftsliv (bordvært Chr. Hollesen)

- Gerne flere shelterpladser og primitive lejrpladser
- Øget inddragelse af skoleelever
- Inddragelse af frivillig arbejdskraft til vedligehold og etablering af faciliteter til friluftsliv.
- Ønske om, at jagtdatoer fremgår af aktivitetskalenderen, således at skovgæster kan undgå de pågældende områder på de dage, hvor der afholdes jagt.
- Diskussion omkring forskellige brugergruppers adgang til og brug af arealerne: MBT, orienteringsløb, den stille skovgæst
- Gerne flere hundeskove
- Toiletfaciliteter må godt være primitive. Man behøver ikke "træk og slip" alle steder.
- Spørgsmål til Friluftszonering:

Kan der afholdes jagt i stillezonen?

Kan der afholdes orienteringsløb gennem en friluftszone?

Hvilke arrangementer tillades i stillezonen?

Hvornår er et arrangement for "stort" til at kunne afvikles i og gennem en stillezone?

Hvad er definitionen på et større arrangement i relation til afvikling af et sådan i en stillezone?

Jagt- og vildtforvaltning (bordvært J. H. Jakobsen)

- Der skal være mere føde til vildtet i skoven, fodring foreslås
- For/imod entré ved Sandfær
- Der efterspørges et mål for kronvildtbestandsstørrelsen, nedbringning af bestanden
- Indførelse af ulve som naturlig fjende
- Man er ikke tilhængere af hegn

- Det foreslås at NST lejer de private arealer, hvor kronvildtet forårsager markskader.
- Mad = erstatningsarealer
- Kan der drives jagt på erstatningsarealerne
- Udvidelse af jagttider, evt. "natjagt/morgenjagt"
- Skabe gode faciliteter til kronvildtkiggere – á la fugletårn. Det vil formodentligt styre trafikken.

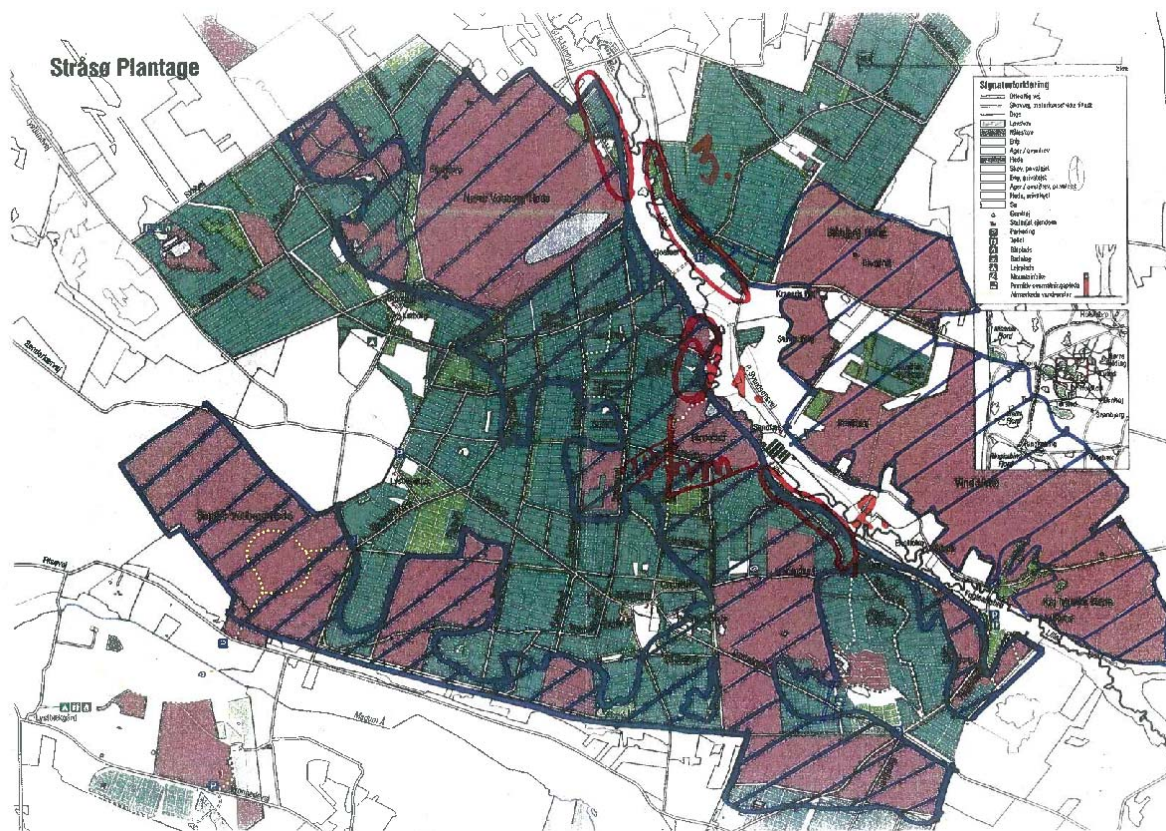
Kulturhistorie (bordvært Chr. Hollesen)

- Kulturmiljøet i form af gravhøje, kreaturfolde, diger, bygningstomter m.v. skal fortsat beskyttes og plejes
- Fokus på markedsføring af kulturmiljøer (samlede områder)
- Bevare indlandsklitterne – kulturminde fra Sandflugtens tid

Landskab (bordvært T.B. Svendsen)

- Ros til rydningen ved Stolbjerg
- Rydning langs med ådalen – dog ikke eg og el
- Variation er vigtig
- Indsats for rydning af hederne – specielt fyr
- Udsyn og indsigt – korridorer bl.a. fra Lærkehøj og Fårefoldvej (pkt. 1 i kort, bilag 1)
- Rydning langs Sandvej på sydsiden af Lilleåen (pkt. 2 i kort, bilag 1)
- Rydning syd for Råstedvej (pkt. 3 i kort, bilag 1)
- Studefolden ved Sdr. Vosborg Hede ryddes.
- Rydning af sydkanten af Stråsø Plantage er knap så vigtig som ådalen langs Lilleåen.
- Lidt mere rydning syd for Stolbjerg med henblik på at skabe mere udsyn
- I den sydlige ende af Stråsø Plantage ser man hellere en forbindelse af hederne i det høje terræn, end nødvendigvis i lavningerne.
- Ønsker en øget adgang i bil

Bilag 1 med kort vedr. landskabsplan:

Naturpleje (bordvært Henning Aaser)

- Vi bør tænke mere på aktivering og inddragelse af brugere og interessenter, bekæmpelse af invasive arter, høslet, kendskab til forekomst af sjældne arter.
- Meget fokus på om naturnær skovdrift virker, og hvad vi skovdyrkningsmæssigt gør for at beskytte den natur der findes samt for at opnå et øget naturindhold i skoven
- Mere naturlig succession
- Mere variation, rariteterne efterlyses
- Vi bør lade være med at oprense grøfter og dræn i skoven
- Kan Serotina bekæmpes eller er kampen allerede tabt.

Naturvejledning. (bordvært H. Givskov)

Indledte ved at oplyse deltagerne om den nuværende formidling med foldere, skilte og på nettet. Stort set ingen formidling for skoler p.g.a. manglende aftaler med kommunerne. Få offentlige ture (Naturbussen, svampeture i Hoverdal, samt "Over Stok og Sten"). Desuden naturbusture og andre aftalte ture mod betaling.

Deltagerne foreslog:

P.g.a. det endnu manglende samarbejde med kommunerne, om naturvejledning for skolebørn, kan der i stedet for afholdes kurser for lærere og pædagoger, så de bliver mere selvhjulpne til at formidle lokalområ-

dets natur over for børn og unge. Kurserne kan evt. ledes af frivillige ildsjæle.

En af deltagerne var utilfreds med rydning af løvtræopvækst i Fejsø Mose – mente, at nu var der da slet ingen naturværdi i området. Efter en længere udredning, foreslog vedkommende, at der blev etableret et demonstrationslandbrug på det tidligere landbrugsareal. Arealet skulle drives som i 50-erne eller endnu længere tilbage. Hensigten var at illustrere, hvordan en stor del af befolkningen tidligere dyrkede den magre jord og skabte en del af grundlaget for vor tids velfærdssamfund.

Spørgsmål om hvad zoneringsen ville betyde for arrangører af aktiviteter i skovene. Ansøg som tidligere. Svaret afhænger af, om aktiviteten er foreneligt med målsætningen for området der ansøges i.

Hvad satser I på med hensyn til naturformidling?

Det der efterspørges. Brugerbetaling indgår som en del af finansieringen af naturvejledningen.

- **NST Vestjylland årsrapport 2011 og fremtidige opgaver (TBS)**

Kort redegørelse om årets større arbejdsopgaver, samt skitsering af fremtidige fokusområder.

Årsrapport 2011 var fremlagt i papirudgave på brugerrådsmødet og kan også ses på hjemmesiden: http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/32397EC8-920F-4507-B984-F27AE059EC82/148652/Status_2011_master.pdf

Nogle af de fremtidige arbejdsopgaver blev af TBS fremlagt og visualiseret med powerpoint fremvisning.

- Statslig skovrejsning

Regeringen har forbedret tilskudsmulighederne til statslig skovrejsning som skal ske i samarbejde med kommunerne. Potentielle skovrejsningsområder skal ligge bynært og i områder med særlig drikkevandsinteresser. Erhvervelse af arealer kan kun foregå frivilligt og gerne med lokal opbakning. I vores område er der 2 mulige områder i Holstebro kommune. Det ene er beliggende umiddelbart vest for Holstebro by, og det andet ligger umiddelbart vest for Ulfborg.

I Ringkøbing-Skjern kommune er der ligeledes to potentielle skovrejsningsområder. Det ene ligger nordøst for Ringkøbing by, og det andet omkring Videbæk by.

Naturstyrelsen forhandler med de berørte kommuner, men ingen aftaler er endnu faldet på plads

- Filsøprojektet

Projektet med genskabelse af Fiilsø og evt. genslyngning af Madum å har i flere år været på ønskelisten. Som en begyndelse til det større projekt, har VAF ansøgt om at grave en mindre sø samt at lukke nogle drænsystemer samt åbne grøfter.

- Bollerup strand (kite-surf spot)

Ved Ringkøbing fjord findes et område ved Bollerup, som betegnes som et af verdens bedste lokaliteter til kitesurfing. Parkerings- og opholdsmuligheder på stedet er utilstrækkelige. I samarbejde med Ringkøbing-Skjern kommune arbejder Naturstyrelsen på at forbedre forholdene.

- Susgårde pumpelaug

Et statslig vådeområde projekt på ca. 60 ha ved Storåens munding. Projektet ser ud til at kunne blive realiseret i 2013.

- Sundhedsspor ved Thyborøn

Der afmærkes en løberute med mulighed for at teste sit kondital. Ruten er placeret naturskønt på Harbøre Tange umiddelbart syd for Thyborøn.

- Sårbar Vestkyst natur

Der ansøges om et nyt Life projekt. Projektet indeholder rydning af opvækst i klitterne langs Vestkysten, bekæmpelse af invasive arter, samt etablering af mindre fuglølør ved Nissum Fjord og på Harbøre TRange.

- Madpakkehus ved Storåen

Naturstyrelsen har af "Fødevarer Erhverv" fået overdraget en lille engparcel ved Storåen vest for Holstebro. I samarbejde med Holstebro kommune opføres et madpakkehus til brug for lystfiskere, kanosejlere og vandringsfolk som i øvrigt færdes i området langs Storåen skrænter.

- Felsted Kog

Der arbejdes på forbedring af naturtilstanden på engene omkring Felsted kog. Et større område, som oprindeligt var sprunget i tagrør, er indhegnet og bliver afgræsset. Dette vil medføre forbedret naturtilstand til glæde for mange vade- og andefugle.

- Natura 2000 plejeplaner.

Naturstyrelsen vil i 2012 og 2013 iværksætte en række af de tiltag, der er redegjort for i de udarbejdede plejeplaner for de statsejede natura 2000 arealer. Det er kommunerne som har ansvaret for plejeplanerne for de privatejede N2000 områder.

- **Valg af 3 nye medlemmer til brugerrådet.**

(på valg er Peter Hansen, Uffe Haubjerg og Karen Barfod)

Følgende blev opstillet med stemmetal i parentes.

Laurits Bernitt (24), Uffe Haubjerg (22), Karen Barfod (18), Johnny Faurkov (8),

Peter Hansen (3), blanke (2), ugyldig (1)

De tre førstnævnte blev således valgt, og det nye brugerråd har følgende sammensætning:

Navn	By	Tlf. og e-mailadr.	Udpeget af
Laurits Bernitt	Lemvig	l.bernitt@mail.dk 96640515 / 24483511	Valgt på off. brugerrådsmøde 2012+2013
Bjarne From	Harboøre	9783 4513 violvej9@email.dk	Genvalgt på off. brugerrådsmøde 2011+2012
Uffe Haubjerg	Spjald	97 34 82 82 haubjerg@pc.dk	Genvalgt på off. brugerrådsmøde 2012+2013
Karen Barfod	Lemvig	9789 3229 ksba@viauc.dk	Genvalgt på off. brugerrådsmøde 2012+2013
Berit Kiilerich	Ulfborg	9749 0120, 9749 1385 lystbaekgaard@mail.tele.dk	Genvalgt på off. Brugerrådsmøde 2011+2012
Vagn Andersen	Ulfborg	86216370 160@privat.dk	Valgt på off. brugerrådsmøde 2011+2012
Finn Bækdal	Ringkøbing	tlf. 9732 2849 2160 3049 finn.baekdal@gmail.com	Danmarks Idrætsforbund
Allan Kjær Villesen	Lemvig	Tlf. 9782 3258 – 2627 3258 akv@tdcadsl.dk	Friluftsrådet
Signe Ambrosius	Struer	61383258 signeambrosius@gmail.com	Danmarks Naturfredningsforening
Søren Green	Kibæk	2027 8904 mail: byrsg@herning.dk	Herning kommune 1/1/2010 – 31/12/2013
Bertel Jensen	Videbæk	Tlf. 9719 4137, 2027 7990 Bertel.Jensen@privat.dk bertel@sti.dk	Ringkøbing-Skjern byråd 1.1.10-31.12.2013
Karsten Filsø	Holstebro	Karsten.Filsoe@holstebro.dk	Holstebro Kommune – Natur og Miljø –valg jan.2010-2013
Haldor Poulsen	Struer	tlf. 9746 4758 ambp@struer.dk	Struer Kommune – Byrådet Valgt 1.1.10-31.12.2013
Karl Balleby Jensen	Lemvig	tlf. 9788 9751 karl.balleby.jensen@lemvig.dk	Lemvig kommune 1/1/10 – 31/12/2013
Dina Overgård		dina@visitlemvig.dk	Indsat sept. 2007
Søren Hald		shd@rin.mim.dk	Indbydes fra sept. 2009

Formand for brugerrådet: skovrider Thomas Borup Svendsen, Naturstyrelsen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig

Tlf. 7254 3668, Priv. 97 82 00 87, Mail: tbs@nst.dk

- **Eventuelt.**

Der var særdeles stor spørgelyst og mange kommentarer under punktet evt. Disse tilkendegivelser gengives derfor kun i stikordsform.

(John Clausen) Regeringen planlægger en forøgelse af anvendelsen af biomasse. Kan naturarealerne bidrage til dette ?

(Bent Larsen, Harbøre). Stor ros til etablering af bekkasinskrab på fjord engene. Bør også udføres andre steder.

(Mourits Trolldoft) Er bekymret over, at den nye driftsplan tilsyneladende ikke beskæftiger sig ret meget med værdien af en god produktionsskov. Bøgeskov i Vestjylland er ikke højtproducerende. Biomassefremstilling fra lysåbne arealer er ikke let. Producerer biomassen på skovarealer.

(Asger Stenstrup) Er bekymret over kitesurfernes aktivitetsområde ved Torsminde.
(Bent Larsen) Ønsker yderligere hegning og mere effektiv græsning på engene ved Harbøre Tange. De to midterste fener er ikke slået i år?

Mener der er for meget græsning på Agger Tange.

(John Clausen) Vi har i aften hørt meget om "hektar", men ikke meget om "kroner". Mener at vedligeholdelsen af faciliteter får tilført for få ressourcer.

(Arne Overby) Opfordrer til oprensning af "deltaet" ved Storåens udløb i Felsted kog.

(Freddy Skov Jensen) Vigtigt at foldere og skilte bliver ajourført. F.eks står Breidablik angivet på folderen over Husby Klitplantage, men udsigtstårnet findes ikke mere. Kunne ønske sig en trappe og et lavt udsigtstårn på klitten kaldet Nøgenbjerg.

Referent: Christian Hollesen

Med venlig hilsen
Thomas Borup Svendsen